

بسم الله الرحمن الرحيم

اندیشه‌های و گروه‌ها در قرآن

(مجموعه‌ای کاربردی در زمینه‌های)

فاطمه شریف

سرشناسه: شریفی، فاطمه، ۱۳۴۶ -

عنوان و نام پدیدآور: اشخاص و گروه‌ها در قرآن (محوهای کاربردی در رسانه ملی) / فاطمه شریفی.

مشخصات نشر: قم: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۳۰۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۷۲-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: قرآن - بررسی و شناخت

موضوع: پیامبران در قرآن

موضوع: زنان مقدس اسلام

موضوع: زنان در قرآن

موضوع: تیپ‌شناسی (دین)

شناسه افزوده: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۵۱۴۳۸۶ ش/ ۸۸ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۶

شماره کتابخانه‌شناسی ملی: ۳۰۹۵۳۱۰

اشخاص و گروه‌ها در قرآن (محوهای کاربردی در رسانه ملی) (کد: ۱۸۹۵)

نویسنده: فاطمه شریفی

تهیه‌کننده و ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

ویراستار: اعظم بابایی

ویراستار ناظر: محمدصادق دهقان

صفحه‌آرا: فاطمه جهانگیر

طراح جلد: محمدجواد حق‌پرست

نمونه‌خوانان: جناب‌عالی‌ان و معصومه باقری

حروف‌نگاران: حسینه باقری

بازخوان: محبوبه پیرس

نویت چاپ: اول / ۱۳۹۲

بها: ۹۲۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

حق چاپ برای ناشر محفوظ است. ©

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

تلفن: ۲۹۱۵۵۱۱ - ۰۲۵۱ دورنگار: ۲۹۱۵۵۱۰

تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین

تلفن: ۲۲۰۱۴۷۳۸ - ۰۲۱ نمابر: ۲۲۱۶۴۹۹۷

دفتر خراسان: مشهد - خیابان امام خمینی (ره)، جنب باغ ملی، ساختمان صبا، طبقه سوم

تلفن: ۲۲۱۵۱۰۸ - ۰۵۱۱ نمابر: ۲۲۱۵۱۰۶

www.irc.ir info@irc.ir

ISBN: 978-964-514-272-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۷۲-۶

فهرست مطالب

۷	دیباچه
۹	پیش گفتار
۱۷	بخش اول: پیامبران
۱۹	فصل اول: پیامبرانی که نامشان در قرآن ذکر شده است
۱۹	حضرت آدم علیه السلام
۲۶	حضرت نوح علیه السلام
۳۶	حضرت ادریس علیه السلام
۴۳	حضرت هود علیه السلام
۵۲	حضرت صالح علیه السلام
۵۹	حضرت ابراهیم علیه السلام
۷۴	حضرت اسماعیل علیه السلام
۸۰	حضرت لوط علیه السلام
۸۷	حضرت اسحاق علیه السلام
۹۲	حضرت یعقوب علیه السلام
۹۷	حضرت یوسف علیه السلام
۱۰۳	حضرت ایوب علیه السلام

حضرت شعیب علیہ السلام ۱۰۸

حضرت موسیٰ علیہ السلام ۱۱۷

حضرت هارون علیہ السلام ۱۲۸

حضرت الیاس علیہ السلام ۱۳۲

حضرت البیع علیہ السلام ۱۳۷

حضرت ذی الکفل علیہ السلام ۱۴۰

حضرت داوود علیہ السلام ۱۴۳

حضرت سلیمان علیہ السلام ۱۵۰

حضرت یونس علیہ السلام ۱۵۹

عزیر علیہ السلام ۱۶۴

حضرت زکریا علیہ السلام ۱۶۷

حضرت یحییٰ علیہ السلام ۱۷۲

حضرت عیسیٰ علیہ السلام ۱۷۷

فصل دوم: پیامبرانی که فقط وصفشان در قرآن آمده است ۱۹۱

حضرت خضر علیہ السلام ۱۹۱

حضرت اشعوثیل (سموئیل) علیہ السلام ۱۹۷

حضرت حزقیل علیہ السلام ۱۹۹

حضرت ارمیا علیہ السلام ۲۰۰

بخش دوم: غیر پیامبران ۲۰۳

فصل اول: مردانی که عملکرد مثبت داشته‌اند ۲۰۵

حضرت لقمان علیہ السلام ۲۰۵

حضرت طالوت علیہ السلام ۲۱۲

مؤمن آل فرعون ۲۱۶

فصل دوم: مردانی که عملکرد منفی داشتند ۲۲۰

آزر.....	۲۲۰
فرعون.....	۲۲۴
سامری.....	۲۲۷
قارون.....	۲۳۰
هامان.....	۲۳۳
جالوت.....	۲۳۵
ابولهب.....	۲۳۷
فصل سوم: زنانی که عملکرد مثبت داشتند.....	۲۴۲
مریم علیها السلام	۲۴۲
ساره.....	۲۴۷
هاجر.....	۲۴۹
آسیه (امراة فرعون).....	۲۵۱
فصل چهارم: زنانی که عملکرد منفی داشتند.....	۲۵۴
همسر نوح.....	۲۵۴
همسر لوط.....	۲۵۵
همسر ابولهب.....	۲۵۷
فصل پنجم: شخصیت‌های گروهی.....	۲۵۹
مفهوم‌شناسی «آل».....	۲۵۹
الف) گروه‌ها با عملکرد مثبت.....	۲۶۰
آل ابراهیم علیهم السلام	۲۶۰
آل داوود.....	۲۶۲
آل عمران.....	۲۶۳
آل لوط.....	۲۶۵
آل موسی.....	۲۶۷
آل یعقوب.....	۲۶۸

٢٦٩.....	اصحاب الكهف
٢٧٤.....	ب) گروهها با عملکرد منفی.....
٢٧٤.....	آل فرعون.....
٢٧٧.....	اصحاب الرّس.....
٢٨٨.....	اصحاب السّبت.....
٢٨٢.....	اصحاب الأيكة.....
٢٨٥.....	اصحاب الجنة (صاحبان باغ سوخته).....
٢٨٨.....	اصحاب القرية.....
٢٩٠.....	اصحاب الخلود.....
٢٩٣.....	اصحاب القيل.....
٢٩٧.....	کتابنامه.....

وسایه

قرآن کتاب هدایت است. کتاب پند و اندرز و عبرت‌گیری است. کتابی است که هیچ باطل و کفره و مبالغه‌ای در آن راه ندارد و همه از سوی خداوند حکیم نازل شده است.

قرآن برای هدایت و ارشاد مردم در راه معرفت‌الگو نیز بهره برده است. از این رو هم به بیان الگوهای مثبت پرداخته که باید آنها را سرلوحه زندگی قرار داد و هم به الگوهای منفی پرداخته که باید از آنها اجتناب و پرهیز داشت.

بنابراین برای پاسخ به نیاز جامعه به الگوهای سازنده و واقعی و جلوگیری از رخنه الگوهای کاذب غربی که روح و قلب جوانان ما را هدف قرار داده‌اند، جا دارد تا نهادهای فرهنگی از جمله رسانه ملی در ترویج این الگوها و شخصیت‌های قرآنی گام‌های اساسی‌تری بردارند.

بر این اساس تحقیق حاضر بر آن است تا با بیان شخصیت‌های مثبت و منفی از مردان و زنان و بیان شناسه‌های مختلف زندگی آنان چون، شناسه اسمی، شناسه رفتاری و اخلاقی، شناسه تبلیغی و... گامی در جهت معرفی آنها بردارد.

در پایان از پژوهشگر ارجمند سرکار خانم فاطمه شریفی که در تألیف و تدوین این اثر زحمت کشیدند سپاس‌گزاری و قدردانی می‌شود. امید است این اثر مورد قبول برنامه‌سازان و مدیران ارشد رسانه ملی قرار گیرد.

و من الله التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما